

DVOŘÁK JAN

* 18. 12. 1942

Studoval výtvarnou výchovu a estetiku na Pedagogické a Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Od roku 1971 je členem Svazu výtvarných umělců, v roce 1990 je přijat do Unie výtvarných umělců - středočeské sdružení. V roce 1990 se stal členem sdružení Kollegium 90 se sídlem v Hamburku.

Svět viděný očima Jana Dvořáka je plný barev, života a harmonické atmosféry. Přivykli jsme již charakteristickému pojetí, jež v jeho malbách vyzrálo v posledních letech, a které zdůrazňuje konkrétní smyslově emotivní východiska i cíle sledovaného účinku. Malíř vyjadřuje svůj neobyčejně vřelý vztah k přírodě, lidem i výsledkům jejich práce. Jeho výtvarná řeč je svébytná, výrazově bohatá, suverénní v podání, kultivovaná, s vysokou uměleckou úrovní. Z každého obrazu jakoby číselo rozkoš z malování, touha přiblížit hráz nezájmu a strhnout vnímatele do víru smyslového okouzlení.

Tematicky čerpá malíř i ze svých cest do zahraničí, ale především vnáší nový pohled na místa v naší republice důvěrně již poznaná a mnohokrát spatřená, pro něž však dovede najít nekonvenční zorný úhel, v pravém i přeneseném smyslu slova. Dovede zachytit neopakovatelné kouzlo vesnic, stejně jako melancholickou krajinou jižních Čech s charakteristickými rybníky, v nichž se odráží vysoké letní nebe a prostá architektura mizejících rázovitých chalup. Hlavními výrazovými prostředky autorových maleb je barva a osobitý způsob přednesu. S nervní citlivostí a s uvážlivým využitím malířské zkratky vystihuje základní rysy zpodobňovaného námětu. Vyjadřuje náladu, která jej naplňuje a která k povaze zvoleného místa nezbytně náleží. Pastózní plochy barevných tónů nejsou ohraničeny ostrými konturami, a přesto jako celek nepůsobí chaoticky a mají pevnou vazbu a skladebný řád. Náměty svých obrazů ztvárňuje Jan Dvořák většinou čistě malířskými postupy, ladění barev do durových či mollových tónin dodává jeho výtvorům silné emotivní vyústění.

Pro svou malířskou tvorbu čerpá Jan Dvořák náměty především v krajině kde žije. Střední Čechy ve své rozmanitosti jsou zachyceny na mnoha jeho obrazech, ať už pocházejí z okolí Bystřice, Jiřína nebo z České Sibiře. Řada námětů pochází z Podblanicka, kde na mnoha obrazech je dominantou bájný Blaník. Druhou malířovou velkou láskou jsou jeho rodné jižní Čechy. Tamní selské baroko zobrazené na jeho dílech je oproštěno od popisnosti, hmota budov je vyjádřena jenom v barvě. A právě barevné skvrny v krajinných motivech jsou novým prvkem v jeho dosavadní tvorbě.

Jsou samozřejmě i jiné krajiny, které umělci přirostly k srdci a kde nachází inspiraci pro svá nová díla. Upoutaly ho šumavské hvozdy, kde se s úspěchem pokouší zachytit tekoucí vodu, její pohyb. Otevřená šumavská krajina s členěnými horizonty dostává malíře zpět do reálu, který je obohacen prolínáním jednotlivých barevných ploch. Mysl rozjasní Kytice slunečnic, Kytice s čekankou, s přáním i Kytice pivoňek. I u těchto obrazů lze ocenit razantní tahy štětce a kontrasty barevných akcentů. Pobyt v Kanadě, který malíř plně využil pro vznik řady obrazů, na který jsou zachyceny typické skalní masivy s oky jezer a štíhlými smrky. Dalším inspiračním zdrojem se stal pobyt na Korsice. Poznávání dalších zemí, například Dánska, Belgie a Francie, vyústilo v imaginativní díla s názvy Meditace nad hroby Vikingů, Síla svědomí, Odpověď nebo Vzpomínka na Bretaň. Symboly kamenů, mizející čas, poselství, tak nějak by bylo možno charakterizovat obrazy, které odkrývají umělcovo nitro. Svěbytnou část umělcova díla tvoří ilustrace k básnickým sbírkám Pavla Hozy a příležitostné kresby do novin a časopisů.

(Mgr. Jan Chára)

